

κατὰ τὰς μακρὰς τοῦ χειμῶνος νύκτας, ὁσάκις ἐν ἐσπερίσιν οἱ κυαθίσκοι τοῦ καφέ ἀλλεπάλληλοι ὑπὸ τῆς δεσποίνης προσφέρονται· μὴ ὅμως ἐκλάβῃς καὶ τοῦτο ὡς κανόνα, διότι οὐ μόνον ἐν τῇ Γραμματικῇ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φύσει πᾶς κανὼν συνοδεύεται καὶ ὑπὸ ἐξαιρέσεων ἢ συνήθεια, λέγουσι, δευτέρα φύσις· δύναται τις ν' ἀπαντήσῃ καὶ ἀνθρώπου διὰ τοῦ καφέ κοιμωμένους. Ἀλλὰ καὶ τὰς διανοητικὰς ἡμῶν δυνάμεις διεγείρει ὁ καφὲς, καὶ ἐν γίνεσι ἀπάσας τὰς αἰσθήσεις κραταιοῖ καὶ ἐπὶ τὸ εὐθυμότερον τρέπει δι' ἡδέϊας τινὸς καὶ ἐλαφροτάτης μέθης, καὶ τὴν φαντασίαν διακεντᾷ, ἰδίως μάλιστα μετὰ τὴν τράπεζαν. Ἄν καὶ διὰ λόγους γνωστούς τῷ ἱατρῷ εἶνε κακίστη ἢ συνήθεια, καθ' ἣν ἄμα τῷ ἐγερθῆναι ἀπὸ τοῦ δείπνου δίδεται ὁ καφὲς, διότι δῆλα δὴ διὰ τῶν στυπτικῶν αὐτοῦ οὐσιῶν στύφει τὸν στόμαχον καὶ καθιστᾷ αὐτὸν νωθρότερον εἰς τὸ πέπτειν τὰ σιτία. Ὁ καφὲς ἀναγκάζει καὶ τὴν καρδίαν νὰ πάλλῃ συχνότερον καὶ βιαιότερον πῶς, καὶ μάλιστα τὰς ἀναιμικὰς καὶ ῥομαντικὰς καρδίας τῆς ἐποχῆς.

Ὁ καφὲς εἶνε ποιὸν δικαίτητικόν, καταλληλότατον τὴν πρώϊον πρὸς τὸ ἐκδιῶξαι τὸν ὕπνον καὶ ζωρρότερον τὸν καταπεπονημένον ἄνθρωπον καταστήσαι· ὅθεν καταλληλότατος καὶ τοῖς διὰ τῆς Νικοτιανῆς (κ. καπνοῦ) ναρκουμένοις, οἵτινες ἐνστικτικῶς πῶς ἄγονται εἰς τὸν καφέ καπνίζοντες, κάλλιστος δὲ καὶ τοῖς ἐκ μέθης ἀνανήρουσι καὶ τοῖς συντόνως νοερῶς ἐργαζομένοις καὶ τοῖς νωθρῶς τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν διακειμένοις, εἰ καὶ οὐδὲν δύναται τοῖς πτωχοῖς τῷ πνεύματι ὁ καφὲς. Ἀλλ' ὅμως καὶ ὡς θρεπτικὴ τροφή μετὰ γάλακτος· μάλιστα κράτιστος ὁ καφὲς διὰ τὸ σάκχαρον αὐτοῦ καὶ διὰ τὸ φυτικὸν λεύκωμα, κλπ. ὅθεν δύναται πρὸς ὄραν καὶ τὸν ἐπαναστατοῦντα καὶ τροφὰς ζητοῦντα στόμαχον νὰ ἡσυχάσῃ, ἢ καὶ δυσπεπτοῦντα ἐκ τοῦναντίον νὰ ἐπισχύσῃ, ἄνευ ἀντιφάσεως, διεγείρων τὸ ψυχικὸν ἡμῶν.

«Εἶνε λοιπὸν ὁ καφὲς», λέγει ὁ στομύλος καὶ σεβαστὸς ἡμῖν Καθηγητὴς τῆς Φαρμακολογίας κ. Θεόδωρος Ἀφεντούλης ἐν τῷ περισπουδάστῳ συγγραμμάματι αὐτοῦ «ποτὸν ἢ τροφή ἀγαπητὸν